

mocných činů. Svými slovy zvěstuje Mesiáš Ježíš Boží milosrdenství. Svými činy ukazuje osvobozující Boží působení. Svými slovy i činy se Ježíš dotýká lidských srdcí.

Jak židovský pojem mesiáš, tak i řecký obraz Božího Pomazaného – Krista líčí Ježíše jako toho, který dává našemu životu nový lesk, který nás uvádí do země, v níž se můžeme radovat z důstojnosti svého lidství a kde se smíme těšit z vůně božské lásky. Dnes hovoříme o Ježíši Kristu zcela běžně; většina lidí však nemá vlastně ani tušení, co tím vyjadřuje. Pojem Kristus pro ně znamená tolik jako nějaké příjmení a zůstává prázdný, bez osobní zkušenosti. Osobně považují toto jméno za důležité. Chápu je tak, že od Ježíše očekávám nápravu své původní božské důstojnosti a krásy. Dál se v něm pro mne ukrývá zkušenost oleje a pomazání, příjemné vůně oleje po osvěžující koupeli.

Jak se cítíme po koupeli? Co vnímáme, natřeme-li se příjemným pleťovým krémem? Pokusme se spojit si tuto zkušenost s člověkem, s nímž se setkáváme. O kom můžeme říci, že se díky němu dokážeme radovat sami ze sebe a že se cítíme jako „pomazání“? Čím jsou tito lidé mimořádní? Co vyznačují?

Pokusme se nyní uvést zmíněnou zkušenost s Ježíšem Kristem, s Mesiášem. Možná pochopíme, co znamená Kristus: že si nás přeje osvěžit, zmírnit, co je v nás rozjitřené, uzdravit nás a dát nám novou životní sílu a krásu. Snad potom pochopíme, co chtěl říci svatý Ambrož, jeden z otců západní církve žijící ve čtvrtém století, když poeticky vyzdvihoval „novou vůni Ježíšových slov“.

A. Grün – 50x Ježíš

Vyperte své špinavé prádlo, vysypte před knězem svůj vnitřní odpad. Udělá vám to moc dobře a rázem doslova poskočíte k Velikonočům. Uvádím na závěr text z evangelia, který popisuje svátost smíření:

Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi. (Mt 16,19)

Tahle slova adresoval Kristus Petrovi. Petrovi, následovníkovi Syna Božího, a po něm dvěma stům šedesáti čtyřem papežům, pěti tisícům biskupů a čtyřem stům tisícům dnešních kněží.

Je to zkrátka tak. Navíc když víme, že nám bude odpuštěno podle toho, jak odpouštíme zde na zemi my, můžeme se pěkně začít bát kvůli všem situacím, kdy jsme ve svém životě neodpustili.

Abychom poklekli ve zpovědnici, je potřeba mít čtyři touhy: touhu po pokoře, upřímnou touhu požádat o odpuštění, touhu odčinit svou vinu, touhu znovu nezačínat se zlem. Posiluj svou víru, věř v evangelium a dokážeš pokleknout, abys vyšel ven čistý jako padlý sníh!

Guy Gilbert – Evangelium podle svatého lotra

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangelium podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz; Misál na každý den liturgického roku

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

21. neděle v mezidobí – cyklus A

24. srpna 2014

¹³Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ ¹⁴Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druhí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ ¹⁵Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ ¹⁶Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.“ ¹⁷Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec.“ ¹⁸A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. ¹⁹Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ ²⁰Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

Mt 16,13–20

Úvod k meditaci

Na Petrovo odvážné a jasné vyznání navazuje poslání, které mu Ježíš svěřuje. A tak Petr může být nazván Skálou, ačkoli je slabý člověk. Jaké vyznání bychom Ježíšovi vyjádřili my, s vědomím naší slabosti? A jaké poslání, jaký plán nám Ježíš odhaluje, navzdory naší slabosti?

Biblický kontext

Césarea Filipova ležela na jižním úbočí Hermonu při jednom z pramenů Jordánu. Toto místo bylo ve starověku známo jako svatyně boha Pana. Římskému císaři Augustovi daroval toto město Herodes Veliký. Když Herodův syn Filip město přestavěl, změnil jeho jméno z Panion na Césareu Filipovu (po císaři a po sobě). Herodes Agrippa později toto město přejmenoval na Neronias na počest císaře Nerona.

K tématu

Církev vždy hlásala, že Kristus je naše spása. Velmi často ale kázala o spáse a vykoupení tak abstraktně, že to bylo pro lidi obtížné pochopitelné. Spása je teologická hodnota. Jak ale může člověk zažít spásu, zažít léčení svých nemocí, to nebylo z těchto kázání zřejmé.

Lidé v Ježíšově době zakoušeli spásu a uzdravení přímo. Ježíš uzdravoval nemocné, vysvobodil je z moci démonů, vracel jim jejich nedotknutelnou důstojnost. Vysvobodil je ze spleťtostí, do kterých se dostali. A lidé na to reagovali údivem a radostí. Lukáš vyjadřuje jejich reakci na první Ježíšovy zázraky takto: „Celý zástup se radoval nad všemi podivuhodnými činy, které on dělal“ (Lk 13,17).

Spása [Heil] původně znamená „být celistvý, být zdravý“. Mluvíme o zdravém světě, který neexistuje. Když mluvíme o uzdravování lidí, myslíme tím, že člověk se stane opět takovým, jakým byl zamýšlen na počátku – bude naprosto sám sebou, bude jedinečným obrazem, který si o něm udělal Bůh. Po tomto uzdravení dnes lidé velmi touží. Mnozí se

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:
Iz 22,19–23
2. čtení:
Řím 11,33–36
Evangelium:
Mt 16,13–20

Srovnání:
Mk 8,27–29;
Lk 9,18–20;
Lk 9,7–8;
Jan 6,68–69;
Mt 11,27;
Jan 6,65; Jan 1,42;
Iz 28,15–16;
Ef 2,20; Iz 22,22;
Mt 18,18;
Jan 20,23;
Mk 8,30–33;
Lk 9,21–22;
Mt 17,9

totiž cítí rozervání, vláčení sem a tam různými potřebami a emocemi, očekáváními zvnějšíku i vlastními hranicemi. Uzdravení se týká celého člověka – nejen jeho duše, ale také těla.

Uzdravení proto souvisí i s tělesným zdravím, ale je to něco více než zdraví. Někdo může být vnitřně zdravý a celistvý, i když je tělesně nemocný, i když má nemoc, která vede ke smrti. Zdravý je člověk, který je v souladu se sebou samým, který se se sebou samým a svým osudem ztotožnil, který ví, že ho nic nemůže oddělit od jeho pravé podoby – ani nemoc, dokonce ani smrt. Neboť spása člověka přesahuje a překonává smrt.

Spiritualita znamená život z ducha Božího, život z Boha. Křesťanskou spiritualitu charakterizuje Petrovo vyznání: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ (Mt 16,16). Křesťanská spiritualita je určována postavou Ježíše, který nás vede ke svobodě (jako Mesiáš), který z nás činí syny a dcery Boží a který nám ukázal cestu k životu. Pro mě jsou v tomto krátkém Petrově vyznání důležité tři myšlenky.

Ježíš nás osvobozuje od našeho vnitřního tlaku na výkon. Žijeme z milosti, nikoliv z výkonu. Dnes neexistuje jenom perfekcionismus v práci, ale také psychologický tlak na výkon – měli bychom prý žít tak opatrně, abychom vůbec nebyli nemocní. Ježíš nás osvobozuje od veškerého vnitřního i vnějšího zákonického smýšlení. Ukazuje nám, že jsme bezpodmínečně milováni. Jako synové a dcery Boží jsme cele a plně milováni, přijímáni a vítáni. Tato bezpodmínečná láska je předpokladem k tomu, abychom mohli opravdově žít, a ne jen živořit, abychom si právo na život nemuseli nějak zasloužit. Třetí myšlenka, která je pro mě zásadní: Bůh Ježíš je Bůh života – Bůh, který dává životu smysl, Bůh, který nám daruje plnost života. Tam, kde je největší chuť do života, tam lze najít Boha. Božím darem, jak nám říká Janovo evangelium, je život věčný, pravý život, který má už teď účast na Božím životě – na životě, který přesahuje smrt, na životě, který v sobě už nyní ukrývá čas i věčnost.

Anselm Grün – Doprovázení na duchovní cestě

Ty jsi Petr...

Dobré jitro a dobrý den. Doufám, že jste se nesvalili zpátky na lůžko a jsouce ospalí jste neztratili rovnováhu. Kdysi jsem se svým kamarádem stál na mořských skalách, které byly rozervané od příbojů a porostlé mušlemi a tak rozleptané, že si člověk musel dát pozor, aby si nerozřízl nohu. Přicházelo vlnobití. On stál za mnou, byl větší než já a o dva roky starší. Já měl na nose brýle a ani jsem nevěděl, že mám šest dioptrií. Myslel jsem, že mám jen tři. A jak do nás praly vlny, tak mě jedna vzala. A já ztratil rovnováhu a kamarádovi, který mě proti vlnám držel, povolily síly. A on spadl. Křápl to. Spadl na hlavu a já jsem se k němu otočil, jestli se mu nic nestalo. A on řekl: „To nic.“ Víte, takové okamžiky si člověk pamatuje hodně, hodně dlouho. Protože pro něho byly poselstvím života. I když to vypadalo jako nic. Takovým poselstvím života může být setkání s někým dobrým. Takovým poselstvím života může být, když si uvědomíme skutečnost, jaká je. Někdy do ní musíme být uvedeni dotazem: „Tak co si ty vlastně vůbec o té věci myslíš?“ A nevádí, když začneme od druhých, co oni si myslí. Tak se začíná vytvářet možnost, abychom se sami vyslovili. A jakmile řekneme svoje, je nám také dána odpověď. Když člověk vyslovuje svoje vědomí o věcech a formuluje si tvářnost a tvář pojmu, tak se mu objeví, kdo je on sám. Právě proto vyznání začíná: „Vyznávám...“ nebo „Věřím...“ Tím především vyslovujeme sami sebe. Protože jinak bychom říkali: „Bylo mi svěřeno, bylo mi dáno, bylo přede mně položeno.“

Stejná historie se stala, když těm, kteří obklopovali Krista, bylo po různých zkušenostech řečeno: „Co si lidé o mně myslí?“ Nebylo to proto, aby se to dověděl on, ale aby se to dověděl oni sami. A tak začali tahat jednotlivé úvahy, co kde slyšeli, která paní co a kde povídala a co její soused, jak ten myslel výš a ještě výš... A nakonec padne otázka: „A vy? Co si o mně myslíte vy?“ Za všechny promluvil Petr, který je mluvčím a hlavou těch, co s Ním chodí: „Ty jsi

Mesiáš, Syn Boha živého.“ Načež je mu řečeno: „Ale tohle nemáš od sebe. To je ti dáno.“ K tomu, aby Petr mohl tenhle názor přijmout, musel prožít všechny různé úsudky a svoje zážitky. A v odpovědi ještě slyší: „A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ To znamená, že Kristus zaručuje sám sebou to, co chce předat druhým. Kdyby to sám sebou nezaručil, tak jsme chudáci opuštění a bídni. Církev je shromáždění, společenství. A brány, to je orientální obraz, který se dokonce používal až do první světové války i v politice. (Například turecká vláda se jmenovala vláda Vysoké Brány, Velké Porty.) Tobě dám klíče... Díky tomu bohužel spousta lidí maluje svatého Petra málem s pivem a se dvěma klíči. Co znamenají klíče? Představte si, že sedíte nad matematickým příkladem a mordujete se všemi těmi otázkami tržního hospodářství, a najednou vám blejskne a máte klíč, kudy se tam leze. Dokonce si ho pamatujete. A teď už budete umět otvírat. A cokoliv otevřete, je otevřeno. To vám musí být svěřeno. A to je každému svěřeno.

Jiří Reinsberg – Probihejte Jeruzalém a svítte

Když se Ježíš obrátil na své učedníky s otázkou, za koho ho považují, Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16). Ježíš Petra pochválil: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích“ (Mt 16,17).

Nám je dnes pojem mesiáš velice vzdálený – pro Ježíšovy židovské současníky však ztělesňoval veškerou touhu po Božím zásahu do tohoto světa. Mesiáš měl dovést lid ke svobodě a zbavit jej cizí nadvlády. Měl dodat utlačovanému národu nové sebevědomí a uvést jej do Zaslíbené země, kde by mohl být sám sebou a už netrpět pod nějakými poháněči, kteří jej nutí k vyššímu výkonu. Měl zaručit trvalou Boží blízkost, jejímž ovocem měl být neotřesitelný pokoj.

Mně však nestačí rozvíjet pojem mesiáše pouze z hlediska tehdejší teologie. Co pro mne osobně znamená dnes? Je to obraz, který mi umožní pohledět na Ježíše novým způsobem? Mesiáš znamená v překladu pomazaný. Půjdu-li po stopách tohoto obrazu, dovede mě k tajemství oleje. Člověk se maže olejem, aby byl krásnější, navíc mu tento prostředek pomůže rozzářit tvář a šíří příjemnou vůni. Kdo se maže, vnímá ji. Olej dodává člověku životní energii. Osvězuje vyčerpaného, uzdravuje nemocného, chladí horečku, mírní bolesti. Zjemňuje drsné a tvrdé.

Církevní otcové překládají hebrejský pojem mesiáš řeckým slovem christos. Proto hovoří vždycky o Ježíši Kristu. Ježíš je Pomazaný: Bůh ho pomazal olejem svého božství. Petr Chryso-log píše: *Poté, co se Boží Syn rozlil dokonalým olejem božství do našeho těla, byl podle tohoto oleje pomazán nazván Kristus. Ten, který byl sám takto zalit Bohem, ten, komu byl takovým způsobem vlit sám Bůh, je jediným původcem tohoto jména.* Během svého života uchoval Ježíš božský olej pomazání v nádobě svého těla. Ve smrti tuto nádobu rozbil a vylil na nás všecek vonný olej božské lásky. Proto ho církevní otcové nazývají titulem z Velepísně *Vylitý olej pomazání* (srov. Pís 1,3).

V této představě otců probleskuje zkušenost, že se díky Ježíšovi cítili jako znovuzrození, naplnění vůní božské lásky, posílnění olejem, který uvolnil jejich údy a očistil je od nečistoty hříchu. Titul Kristus nechápali jako pouhý dogmatický pojem, ale jako fascinující obraz:

Vždyť olej pomazání byl jejich každodenní zkušenosti. Mazali se jím po koupeli, těšili se jeho příjemnou vůní, a zakoušeli tak tělesně svou krásu a důstojnost.

Když Petr v Matoušově evangeliu označil Ježíše za Mesiáše, neměl na mysli ani tak olej jako spíše svobodu a pokoj. Matouš užívá pojmu mesiáš tak, jak jej našel v mojžíšské tradici. Mojžíše chápali mnozí Židé jako předobraz mesiáše, který povede lid ke svobodě. Matouš tedy chápe Ježíše jako druhého Mojžíše: stejně jako on pronese pět důležitých promluv a způsobí deset